

УДК 616.62-006.6-055.1-053-036.22(477.63)
DOI <https://doi.org/10.32782/pub.health.2024.2.10>

Макаренко Ольга Володимирівна,
доктор медичних наук,
професор кафедри соціальної медицини,
громадського здоров'я та управління охороною здоров'я
Дніпровського державного медичного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8730-1081>

Заславський Даніель Дмитрович,
викладач кафедри соціальної медицини,
громадського здоров'я та управління охороною здоров'я
Дніпровського державного медичного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3048-3512>

ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАХВОРЮВАНЬ НА РАК СЕЧОВОГО МІХУРА В ЧОЛОВІКІВ РІЗНИХ ВІКОВИХ КАТЕГОРІЙ У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Актуальність. Рак сечового міхура є однією з найбільш поширених онкологічних хвороб, що становить близько 30–50% серед пухлин сечостатевої системи. Захворюваність має тенденцію до зростання особливо серед чоловіків. Це зумовлює необхідність дослідження епідеміологічних показників для покращення діагностики та профілактики.

Мета роботи. Метою дослідження є проведення епідеміологічного аналізу захворюваності на рак сечового міхура серед чоловіків різних вікових категорій у Дніпропетровському регіоні.

Матеріали та методи. Джерелом даних став Національний канцер-реєстр України. Проаналізовані дані за період 2017–2021 років. Використовували бібліографічний, ретроспективний, статистичний та описовий методи для обробки даних.

Результати дослідження. За п'ять років у Дніпропетровському регіоні зареєстровано 1093 нові випадки раку сечового міхура серед чоловіків. Найбільше захворювань діагностовано серед чоловіків старших 60 років (78,3%). Частка захворювань серед чоловіків віком до 40 років становила лише 2,2%.

Висновки. Рак сечового міхура залишається значною проблемою серед чоловіків, особливо чоловіків старшого віку. Необхідність ранньої діагностики та профілактики є критично важливою для зниження захворюваності й смертності.

Ключові слова: епідеміологічний аналіз, рак сечового міхура, чоловіки, охорона здоров'я, вікова структура.

Makarenko O. V., Zaslavskiy D. D. Epidemiological Aspects of Bladder Cancer in Men of Different Age Groups in Dnipropetrovsk Region

Topicality. Bladder cancer is one of the most common oncological diseases, accounting for about 30–50% of all urogenital tumors. The incidence rate is increasing, particularly among men. This highlights the need for epidemiological research to improve diagnosis and prevention.

The goal of the work is to conduct an epidemiological analysis of bladder cancer incidence among men in different age groups in the Dnipropetrovsk region.

Materials and methods. The source of data was the National Cancer Registry of Ukraine. Data for the period 2017–2021 were analyzed. Bibliographic, retrospective, statistical, and descriptive methods were used for data processing.

Research results. Over five years, 1,093 new cases of bladder cancer were registered among men in the Dnipropetrovsk region. The highest number of cases was diagnosed in men aged 60 and older (78.3%). The share of new cases among men under 40 was only 2.2%.

Conclusions. Bladder cancer remains a significant issue among men, particularly in older age groups. Early diagnosis and prevention are crucial to reducing the incidence and mortality rates.

Key words: epidemiological analysis, bladder cancer, men, healthcare, age distribution.

Вступ. Захворювання сечостатевої системи є дуже розповсюдженою проблемою сучасного світу, а рак сечового міхура становить близько 3% серед усіх пухлин і 30–50% серед пухлин сечостатевої системи. Таким чином, це захворювання

є однією з найбільш актуальних проблем сучасності.

Згідно з даними GLOBOCAN, у 2018 році приблизно в 550 000 людей діагностовано рак сечового міхура. Це становить приблизно 3% усіх

нових діагнозів раку. Країни з найвищими показниками раку сечового міхура в основному зустрічаються в Південній і Західній Європі, а також у Північній Америці [1]. Раку сечового міхура є 9-м за поширеністю раку у світі й 4-м і 8-м за поширеністю раку, діагностованим у чоловіків у Сполучених Штатах і Великобританії відповідно [2].

Жінки з раком сечового міхура мають вищий рівень смертності, ніж чоловіки, але, чим цей ризик відрізняється, залишається нез'ясованим [3]. Рівень смертності за гендерними ознаками при раку сечового міхура є менш сприятливим для жінок порівняно з чоловіками в перші 2 роки після діагностики; протягом наступних 10 років співвідношення ризику поступово інвертує це співвідношення, що призводить до більш сприятливого прогнозу для жінок. Припускаючи постійне співвідношення ризиків протягом перших 10 років спостереження, пацієнти чоловічої статі мають на 15% значно нижчий ризик померти від раку сечового міхура, ніж жінки: протягом перших 2 років спостереження чоловіки мають на 21% значно нижчий ризик смерті, але вони мають на 16% вищий ризик, якщо врахувати часовий проміжок 2–10 років після встановлення діагнозу [3].

Отже, чоловіки хворіють на рак сечового міхура приблизно в 4 рази частіше за жінок, з кожним роком різниця випадків збільшується. Це може бути зумовлено певними факторами, такими як тютюнопаління та професійний вплив. Відносний ризик раку сечового міхура після вживання тютюну поступається тільки раку легень [4]. Фактично близько 80% випадків раку сечового міхура діагностуються в дорослих у віці 65 років і старше, що відображає перебіг захворювання, яке потребує десятиліть впливу або розвивається через десятиліття після впливу [5].

Оцінювання епідеміологічних показників захворюваності на рак сечового міхура в чоловіків дасть змогу організувати діагностичні заходи щодо раннього виявлення захворювання й використання ранніх профілактичних заходів.

Мета та завдання. Проведення епідеміологічного аналізу захворюваності на рак сечового міхура серед чоловіків різних вікових категорій у Дніпропетровському регіоні.

Методи дослідження. Джерелом даних щодо захворюваності на рак сечового міхура став Національний канцер-реєстр України (<http://www.unc.org.ua/>). Опрацьовані дані з 2017 по 2021 роки.

Результати дослідження. Першочергово опрацьовано загальну кількість нових випадків на рак сечового міхура серед чоловіків (таблиця 1). За 5 років (із 2017 по 2021 роки) зареєстровано 1093 нові випадки захворювань серед чоловічого населення на рак сечового міхура в Дніпропетровському регіоні.

Далі проведено аналіз за віком: визначення мінімального, максимального й середнього віку серед чоловіків на нові випадки захворювання раку сечового міхура (таблиця 2).

Як виявило наше дослідження, рак сечового міхура може з'явитися в доволі ранньому віці, у 26 років. Середній вік на нові випадки раку сечового міхура становить приблизно середній показник 67 років.

Виходячи з отриманих даних, вирішили поділити хворих на 3 вікові категорії: до 40 років, від 40 до 60 років, 60 років і старше (рис. 1).

Таким чином, ми можемо зробити висновок, що частіше нові виникнення захворюваності на рак сечового міхура зустрічаються у хворих у віці 60 років і більше. У 2017 році цей показник становить 78,5% від усіх випадків на рак сечового

Таблиця 1

Кількість нових захворювань на рак сечового міхура серед чоловіків у 2017–2021 роках

2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік
284	251	231	149	178

Таблиця 2

Вікові показники нових випадків раку сечового міхура серед чоловіків

Віковий показник	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік
Мінімальний вік	26	28	26	34	29
Максимальний вік	95	88	90	93	94
Середній вік	68	67	66	68	67

Рис. 1. Розподілення хворих на 3 групи й порівняння у відсоткових показниках

міхура, у 2018 році – 74,9%, 2019 році – 77,1%, 2020 році – 79,2%, а у 2021 році становив 82%.

Рідше зустрічаються випадки нових ракових утворень у віці від 40 до 60 років: у 2017 році – 20,4%, у 2018 році – 22,3%, у 2019 році – 20,8%, у 2020 році – 18,8%, а у 2021 році цей показник становить 15,2%.

Ще менший цей відсоток зустрічається у хворих до 40 років: у 2017 році 1,1% нових випадків, у 2018 році – 2,8%, у 2019 році – 2,2%, у 2020 році – 2%, а у 2021 зареєстровано 2,8% нових випадків серед чоловіків Дніпропетровського регіону.

Якщо порівнювати всі нові випадки на рак сечового міхура серед чоловіків Дніпропетровського регіону різних вікових категорій,

то відсоток чоловіків, у яких діагностовано рак сечового міхура, до 40 років становить 2,2%, від 40 до 60 років – 19,5%, а серед хворих 60 років і старше цей відсоток становить 78,3%.

Висновки. Проблема нових випадків раку сечового міхура зберігається й зустрічається серед чоловіків різних вікових категорій. Ця хвороба може виникати й серед молодшого населення, урахувавши всі фактори, що зумовлюють ці новоутворення. Рак сечового міхура не є проблемою лише людей похилого віку, потребує певних ранніх діагностичних і профілактичних заходів для поліпшення епідеміологічних показників серед населення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Saginala K., Barsouk A., Aluru J.S., Rawla P., Padala S.A., Barsouk A. Epidemiology of Bladder Cancer. *Med Sci (Basel)*. 2020. Vol. 8. № 1. P. 15. <https://doi.org/10.3390/medsci8010015>.
2. Nason G.J., Ajib K., Tan G.H., Kulkarni G.S. Bladder-sparing treatment options in localized muscle-invasive bladder cancer. *Expert Rev Anticancer Ther*. 2020. Vol. 20. № 3. P. 179–188. <https://doi.org/10.1080/14737140.2020.1736565>.
3. Andreassen B.K., Grimsrud T.K., Haug E.S. Bladder cancer survival: Women better off in the long run. *Eur J Cancer*. 2018. Vol. 95. P. 52–58. <https://doi.org/10.1016/j.ejca.2018.03.001>.
4. Wong M.C.S., Fung F.D.H., Leung C., Cheung W.W.L., Goggins W.B., Ng C.F. The global epidemiology of bladder cancer: a jointpoint regression analysis of its incidence and mortality trends and projection. *Sci Rep*. 2018. Vol. 8. № 1. P. 1129. <https://doi.org/10.1038/s41598-018-19199-z>.
5. Mushtaq J., Thurairaja R., Nair R. Bladder cancer. *Surgery (Oxford)*. 2019. Vol. 37. № 9. P. 529–537. <https://doi.org/10.1016/j.mpsur.2019.07.003>.

REFERENCES:

1. Saginala, K., Barsouk, A., Aluru, J.S., Rawla, P., Padala, S.A., & Barsouk, A. (2020). Epidemiology of bladder cancer. *Medical Sciences (Basel)*, 8(1), 15. <https://doi.org/10.3390/medsci8010015> [in English].
2. Nason, G.J., Ajib, K., Tan, G.H., & Kulkarni, G.S. (2020). Bladder-sparing treatment options in localized muscle-invasive bladder cancer. *Expert Review of Anticancer Therapy*, 20(3), 179–188. <https://doi.org/10.1080/14737140.2020.1736565> [in English].
3. Andreassen, B.K., Grimsrud, T.K., & Haug, E.S. (2018). Bladder cancer survival: Women better off in the long run. *European Journal of Cancer*, 95, 52–58. <https://doi.org/10.1016/j.ejca.2018.03.001> [in English].
4. Wong, M.C.S., Fung, F.D.H., Leung, C., Cheung, W.W.L., Goggins, W.B., & Ng, C.F. (2018). The global epidemiology of bladder cancer: A jointpoint regression analysis of its incidence and mortality trends and projection. *Scientific Reports*, 8(1), 1129. <https://doi.org/10.1038/s41598-018-19199-z> [in English].
5. Mushtaq, J., Thurairaja, R., & Nair, R. (2019). Bladder cancer. *Surgery (Oxford)*, 37(9), 529–537. <https://doi.org/10.1016/j.mpsur.2019.07.003> [in English].